

Gjøre offentlige innkjøp

Denne siden retter seg mot de som er ansvarlige for å foreta offentlige anskaffelser innenfor transport.

Offentlige anskaffelser utgjør en stor andel av brutto nasjonalproduktet i Norge som i resten av Europa. Det offentlige har en betydelig markedsmakt - det foretas årlig anskaffelser for over 300 milliarder kroner. Bruk av krav om offentlige anskaffelser vil derfor være et sentralt virkemiddel for å styrke kunnskap og bevissthet på såvel bestiller- som leverandørsiden om dette prinsippet.

Personer med nedsatt funksjonsevne utgjør en svært sammensatt gruppe, som har de samme behov som andre brukere men ulike krav til funksjonalitet. Prinsippet er derfor likeverdig tilgang til varer og tjenester for alle, og dette får konsekvenser for planlegging og utforming. En stor del av befolkningen har også redusert funksjonsevne i deler av livet, f.eks. under svangerskap, i perioder med sykdom eller i alderdommen. I mange kommuner utgjør andelen eldre 15- 20 prosent av befolkningen, og gruppen eldre over 80 år vil øke i tiden fremover. I tillegg har mange nedsatt funksjonsevne på grunn av astma og/eller allergi, nedsatt evne til å oppfatte informasjon eller redusert bevegelighet, syn eller hørsel. Det er også verdt å merke seg at krav om universell utforming ikke bare kan anvendes ved materielle anskaffelser men også ved kjøp av tjenester. Slike krav ved bestilling av tjenester kan være relevant for eksempel ved anskaffelse av tjenester knyttet til materielle anskaffelser (transportmidler/transporttjenester) og andre tjenester i forbindelse med samfunnsplanlegging. Man kan bl.a. spesifisere ved anskaffelser av tjenester at universell utforming og løsning av angjeldende oppdrag vil bli vektlagt i anbudskonkurransen.

I Reisekjeden.no formidles lenker til sentrale nettsteder som er nyttige for å stille foreta offentlige anskaffelser og sørge for at de tilfredsstillt krav om universell utforming på for de ulike elementer som inngår i reisekjeden. Dette omfatter ikke bare planleggingsfasen, men også i markedssøk, evaluering av tilbud, forhandlinger, kontraktinngåelse og i oppfølging.

Standarder

Standarder som er relevante for reisekjeden - en oversikt

Standard Norge har i to utredninger kartlagt hvilke eksisterende norske og internasjonale standarder som er relevante for å sikre en reisekjede som er tilgjengelig og funksjonell for alle. Denne artikkelen gir en oversikt over standarder på alle de ulike områdene, for å se oversikt og omtale av standarder på enkeltområder, se under de bestemte temaene.

Lover og forskrifter

Kravspesifikasjoner knyttet til offentlige anskaffelser – status 2016

EU reviderte i 2014 direktiv om offentlige anskaffelser, som omfatter utvidete krav for å sikre universell

utforming av varer og tjenester. Direktivet gjelder i Norge gjennom lov om offentlige anskaffelser. Et viktig virkemiddel er også mandater til de europeiske standardiseringsorganisasjonene. I Norge er det også på trappene å revidere lov om offentlige anskaffelser.

Lov om offentlige anskaffelser og krav om universell utforming

I lov om offentlige anskaffelser og i anskaffelsesforskriften er det stilt krav om at oppdragsgiver under planleggingen av en anskaffelse bl.a. skal ta hensyn til universell utforming av anskaffelsen. Men dette er et hensyn som også bør følges opp i resten av prosessen for offentlige anskaffelser noe som kan gjøre på flere områder.

Veiledninger og håndbøker

Hvordan stille krav til universell utforming ?

Når et anbud skal utarbeides i forbindelse med anskaffelser av varer og tjenester som skal oppfylle krav om universell utforming er det viktig at man klart spesifiserer hva som legges i kravet om universell utforming i forbindelse med den konkrete anskaffelsen. Dette for å gi klare kriterier man kan bedømme anbud etter, men også leverte varer og tjenester. I tillegg er det viktig at man vurderer mot disse kravene under alle fasene som utgjør en offentlig anskaffelse, herunder forhandlinger, kontraktsinngåelse og evaluering.

Reisekjeden.no er utviklet og oppdateres av

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET